

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Виробнича практика

Шифр та назва спеціальності

263 – Цивільна безпека

Інститут

ННІ Механічна інженерія і транспорту

Освітня програма

Охорона праці

Кафедра

Безпека праці та навколишнього середовища (144)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), Обов'язкова

Семестр

6

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Янчик Олександр Григорович

Oleksandr.Yanchuk@khpі.edu.ua

Кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри безпека праці та навколишнього середовища ННІ МІТ НТУ "ХПІ"

Автор та співавтор 60 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: "Електробезпека", "Запобігання аварій на виробництві", "Безпека праці та професійна підготовка", "Організація безпечного електроспоживання", "Виробнича практика" та "Переддипломна практика".

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс «Виробнича практика» розвиває знання та навички здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього рівня, які необхідних для виконання посадових обов'язків інженера з охорони праці на підприємствах у галузі машинобудування

Мета та цілі дисципліни

Закріплення теоретичних і практичних знань зі спеціальності і їх використання при вирішенні конкретних завдань; розвиток навичок самостійної роботи; ознайомлення з особливостями роботи фахівця з охорони праці підприємства; ознайомлення з переліком і змістом документації, яка ведеться в структурному підрозділі (відділ, груп) з охорони праці підприємств

Формат занять

Лекції на підприємстві практики, практичні роботи у відповідності до індивідуального завдання, розробка і складання звіту, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

Загальні компетентності

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-7. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК-8. Здатність працювати як в команді, так і автономно. ЗК-9. Навики здійснення безпечної діяльності. ЗК-10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-2. Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільного захисту, охорони праці; основними положеннями, вимог та правил стосовно проведення моніторингу, організування та впровадження заходів щодо запобігання, ліквідування надзвичайних ситуацій. СК-3. Здатність до застосовування тенденцій розвитку техніки і технології захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від небезпек техногенного і природного характеру та обґрунтованого вибору засобів та систем захисту людини і довкілля від небезпек. СК-6. Здатність до оцінювання ризиків виникнення та впливу надзвичайних ситуацій на об'єктах суб'єкта господарювання та ризиків у сфері безпеки праці. СК-8. Здатність до аналізу й оцінювання потенційної небезпеки об'єктів, технологічних процесів та виробничого устаткування для людини й навколишнього середовища. СК-9. Здатність до розуміння механізму процесів горіння і вибуху, обставин, дій та процесів, що спричиняють виникнення надзвичайної ситуації. СК-14. Готовність до застосовування та експлуатації технічних систем захисту, засобів індивідуального та колективного захисту людини від негативного впливу небезпечних чинників надзвичайної ситуації, дії небезпечних і шкідливих виробничих чинників. СК-17. Здатність надавати до лікарняну допомогу постраждалим особам. СК-18. Здатність до читання та виконання ескізів та креслень, застосування комп'ютерної графіки в сфері професійної діяльності.

Результати навчання

РН-2. Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності. РН-3. Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій. РН-4. Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності. РН-5. Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, спілкуватися українською професійною мовою; читати й розуміти фахову іншомовну літературу, використовуючи її у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички щодо організації культурного діалогу на рівні, необхідному для професійної діяльності. РН-6. Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, території та навколишнього природного середовища від вражаючих чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук. РН-8. Передбачати екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій. РН-10. Розробляти та використовувати технічну документацію, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій. РН-15. Пояснювати номенклатуру, класифікацію та параметри вражаючих чинників джерел техногенних і природних надзвичайних ситуацій та результати їх впливів. РН-22. Знати властивості горючих речовин і матеріалів, механізм виникнення процесів горіння і вибуху.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 180 год. (6 кредитів ECTS): самостійна робота – 180 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних з дисциплін: "Системний та математичний аналіз", "Екологія", "Гігієна праці", "Технічна механіка", "Теорія ризиків", "Пожежна безпека виробництва", "Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій", "Виробнича санітарія", "Гігієна праці", "Запобігання аварій на виробництві", "Основи професійної безпеки та збереження здоров'я людини"

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Головними місцями проведення виробничої практики є провідні підприємства міста Харкова, зокрема: АТ «Українські енергетичні машини, ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» та АТ «Харківський тракторний завод»

Індивідуальне завдання на період виробничої практики складається керівником практики від університету, визначаються такі примірні завдання:

ознайомлення з організацією діяльності структурних підрозділів (відділ, груп) з охорони праці підприємств; організаційними заходами з підвищення рівня безпеки об'єктів, поліпшення протиаварійного стану об'єктів і територій та усунення виявлених порушень вимог щодо дотримання техногенної, пожежної безпеки, промислової санітарії та охорони праці;

В результаті проходження практики здобувачі вищої освіти повинні знати та вміти :

організаційну структуру підприємства, призначення й взаємозв'язок цехів і відділів; вимоги до розміщення постів, дільниці та обладнання на підприємствах; конструкцій обгороджувальної техніки, запобіжних і блокувальних пристроїв, інших засобів захисту від впливу небезпечних і шкідливих виробничих факторів; аналізувати й оцінювати потенційну небезпеку об'єктів господарювання (технологічних процесів і обладнання) для людини та навколишнього середовища; ідентифікувати небезпеки, оцінювати джерела й види небезпек, описувати їхню класифікацію на підприємстві; аналіз та оцінка інженерно-технічні заходи щодо зниження рівня ризику виникнення аварій та аварійних ситуацій; аналізувати і обґрунтовувати організаційно-технічні заходи щодо зниження впливу шкідливих та небезпечних факторів на виробничий процес; організація та проведення вступного інструктажу на підприємстві; розробка та складання інструкцій з охорони праці для основних професій робітників; організація зберігання, видання, прання, хімічного чищення, сушіння, знепилення, знежирення і ремонту спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту, станом запобіжних пристосувань і захисних пристроїв, а також правильним витрачанням у підрозділах підприємства коштів, виділених на виконання заходів з охорони праці; методика проведення розслідування нещасних випадків на виробництві, а також аварій та випадків професійних захворювань працюючих на підприємстві.

Керівник практики узгоджує зі здобувачем вищої освіти графік виконання етапів практичної підготовки.

Під час виробничої практики для здобувачів вищої освіти провідними фахівцями підприємства, організують аудиторні заняття (лекції, семінари) за напрямком їх підготовки з урахування особливостей підприємства.

Навчальний матеріал доступні здобувачам через: електронний репозитарій Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (eNTUKhPIIR) ISSN 2409-5982 та сайді кафедри безпека праці та навколишнього середовища (Навчально-методичний комплекс дисциплін - бакалавр - виробнича практика).

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Лекції проводяться провідними фахівцями відповідного підприємства за профілем підготовки здобувача вищої освіти: 263 - цивільна безпека

Теми практичних занять

Практичні заняття виконуються у відповідності до індивідуальних завдань на період виробничої практики.

Теми лабораторних робіт

Заповнюється за наявності в плані лабораторних занять.

Самостійна робота

Самостійна робота здобувача вищої освіти розподіляється: робота із забезпеченню аудиторних занять, на підприємстві – вивчення обов'язкової та додаткової літератури, матеріалів лекцій, електронних матеріалів за темами лекцій, рішення заданих завдань, підготовка до поточного

контролю; підготовка до здачі модулів та екзаменів. Всі форми самостійної роботи направлені на поглиблення і закріплення знань здобувача вищої освіти. Вона забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни : підручник, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій, практикум. Курс передбачає виконання індивідуального завдання: звіту за результатами проведеної виробничої практики (за варіантами виконання індивідуального).

Література та навчальні матеріали

Основна література

Основи професійної безпеки та здоров'я людини: Підручник / За ред. проф. В. В. Березуцького. – Х.: ФОП Панов А.М., 2018. – 553 с. <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/37199>

Ризик-менеджмент використання обладнання та технологій : навч. посібник для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека», освітня програма «Охорона праці» / В.В. Березуцький. Харків : ФОП Панов А.М. 2020. 424 с.

<http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/41884>

Управління охороною праці : навчальний посібник для студентів спеціальності – «Цивільна безпека», освітньої програми «Охорона праці» / В.В. Березуцький. Харків : ФОП Панов А.М., 2021. 412 с <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/54108>

4. Практикум «Управління і соціально-економічні основи охорони праці»/ В. Ф. Райко, Є. О. Семенов, О.Г. Янчик, О.І.Льїнська. – НТУ «ХПІ»; Х. : Планета-Принт, 2019. – 240 с.;

<http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/51680>

Безпека праці в професійній діяльності. Частина II. Забезпечення техногенної безпеки та безпечних умов праці О.Г. Янчик, В. Ф.,Райко , Ю.А., Петренко та інші /Навч. посіб./ – НТУ «ХПІ», Харків : 2020. – 316 с; <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/47119>

1. Ризик-менеджмент використання обладнання та технологій : навч. посібник для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека», освітня програма «Охорона праці» / В.В. Березуцький. Харків : ФОП Панов А.М. 2020. 424 с. <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/41884>

Додаткова література

1. Організація електробезпеки в професійній діяльності: навч. посіб. для студентів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів із спеціальності 263 – Цивільна безпека / О. Г. Янчик, В. Ф. Райко, Н. Д. Устинова, С. В. Котлярова, О. І. Льїнська – Харків: НТУ «ХПІ», 2022. – 304 с. <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/55725>

2. Запобігання аварій на виробництві : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня із спеціальності 263 – Цивільна безпека / Янчик О.Г., Богатов О. І., Льїнська О. І., Толстоусова О. В.,– Харків: НТУ «ХПІ», 2022. – 180 с.

<http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/55980>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Оцінка результатів виробничої практики складається:

- повнота і якість виконання індивідуального завдання (20 балів);
- відгук керівника практики від підприємства (30 балів);
- відгук керівника практики від університету (30 балів);
- захист звіту результатів практики (20 балів).

Розподіл балів для оцінювання успішності здобувача вищої освіти для залік відповідно до шкали оцінювання.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХП»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХП» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Людмила ВАСЬКОВЕЦЬ